

„På den anden side er det klart at afståelser og begrænsninger en ejer frivilligt indgår på i mangfoldige tilfælde ikke vil være ekspropriation. Staten må kunne købe eller lokke visse ejere til at indgå på visse afståelser af eller begrænsninger i deres ejendomsret mod at tilsige dem visse lempelser i byrder, der ellers retmæssigt ville hvile på dem, uden at afståelsen eller begrænsningen kan anses for ekspropriation. Grænsen mellem de tilfælde der må betragtes som (maskeret) ekspropriation, og de tilfælde der er virkelig frivillige ordninger, må principielt bero på arten og styrken af den pression der udøves mod den ejer der ikke frivilligt går med. Hvis de byrder eller ulemper han da udsættes for, ikke har nogen anden rimelig begrundelse end netop at være et pressionsmiddel, og dersom pressionen er af betydelig styrke, synes det rimeligt at antage at forholdet har karakter af ekspropriation . . . Hvis derimod den ulempe, der rammer den modvillige ejer er en byrde, der allerede ud fra andre hensyn er pålagt ham og andre i lignende stilling kan den omstændighed, at de ejere der indgår på en ejendomsbegrænsning derved opnår særlige fritagelser, ikke bringe forholdet ind under ekspropriations-synspunktet.“

Til støtte for det gængsne standpunkt henviser forfatteren navnlig til den i U. f. R. 1921 side 148 refererede højesteretsdom.

Ved vurderingen af de gængsne syns-

punkters betydning i den foreliggende sammenhæng må bestemmelsen i lovforslagets § 8 sammenholdes med overgangsbestemmelsen i § 16, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan elforsyningsvirksomheder, der før lovens ikrafttræden udøvede en virksomhed, som omfattes af bevillingssystemet efter lovforslagets § 3, stk. 1, jfr. §§ 5-8, kun lovligt fortsætte deres virksomhed, dersom de opnår bevilling dertil efter den nye lov. I hvert fald i forhold til sådanne virksomheder er justitsministeriet tilbøjelig til at antage, at den ejendomsafståelse, lovforslagets § 8 hjemler, må anses for „tvangsmæssig“ i relation til grundlovens § 73.

Det forhold, at bestemmelsen i lovforslagets § 8 herefter formentlig må karakteriseres som en bestemmelse om ekspropriation, er imidlertid ikke ensbetydende med, at indgreb, der gennemføres efter den nævnte bestemmelse, vil udløse erstatningskrav mod staten. Dette vil kun være tilfældet, hvis der ikke på anden måde sikres virksomheden erstatning for det økonomiske tab, indgrebet medfører. Hertil er der ikke taget stilling med formuleringen af lovforslagets § 8, der imidlertid åbner mulighed for at udforme de bestemmelser, der skal optages i enhver bevilling således, at der sikres virksomhederne fuld erstatning for tab som følge af tvangsmæssige afståelser, f. eks. i form af ydelse af vederlag fra en ny bevillingshaver.

P. m. v.

Bitsch.